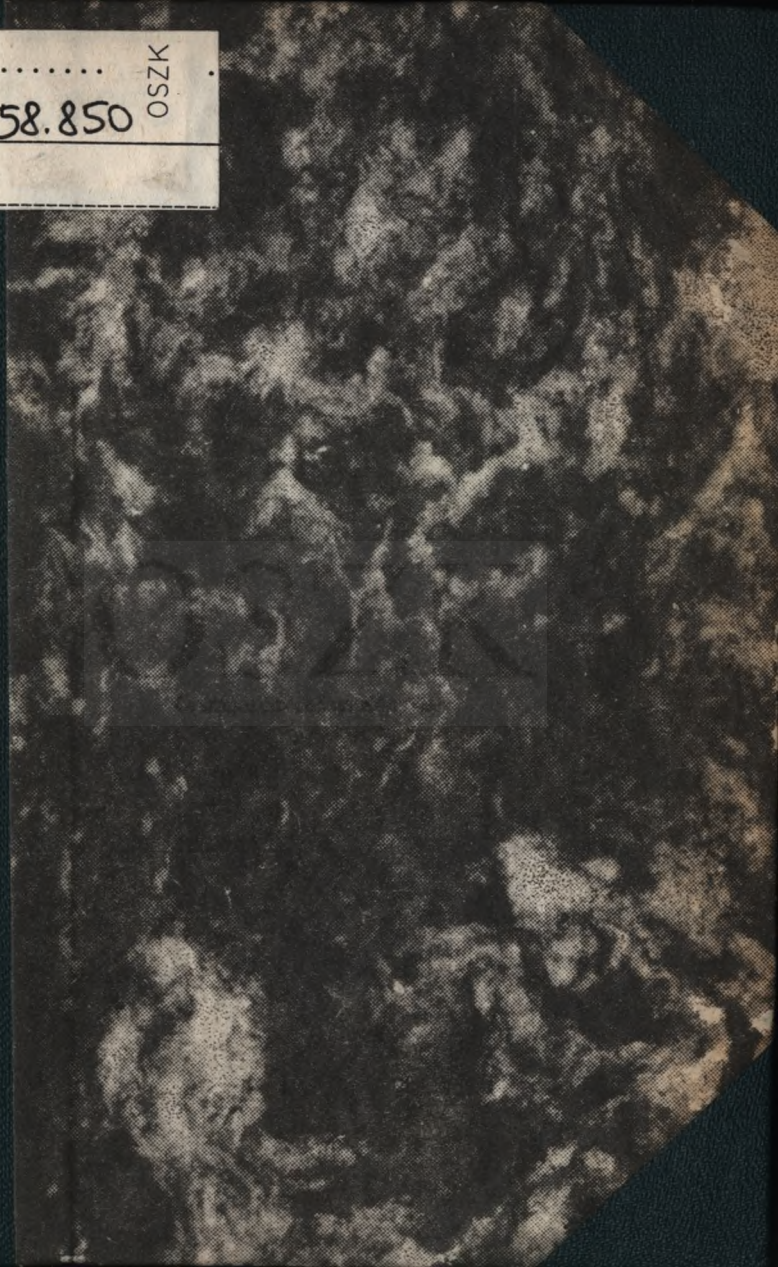

.....
258.850

OSZK

OSZK

Országos Széchenyi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

OLGAVENSKA ZEMSKA ŠKOLA

HIÁBA MINDEN ZSOLT BÉLA VERSEI

OSZK

Országos Széchenyi Könyvtár

SONNENFELD ADOLF RT. KIADÁSA NAGYVÁRAD

HABA MINDEN
AZOKI BELA VERRE

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

258850

ORSZ. SZÉCHENYI-KÖNYVTÁR
N Növedéknapló
1953 évi 10. 749. SZ

Mert miótától fogva szólni kezdettem,
kiáltok az ellenem való bosszuságról és
az én romlásomról kiáltok: mert az Úr-
nak szava nékem mindenkor gyaláza-
tomra és csúfolásomra vagyon.

Azért mondék: soha arról meg nem
emlékezem, sem az ő nevében többé nem
szólok, de az én szívemben az Úrnak
igéje olyan volt, mint az én csontaimba
reszketett égő tűz és azt hordozván el-
fáradok és nem hordozhatom.

Jeremiás 20 : 8, 9.

*Őcsém, ez nem igaz, mind mandragóra, métely,
boszorkány-szürte lé s ki issza, vénre sorvad...
Ne szídd fel illatát e bús бүрők-csokornak,
fogd ujjaid közé s bátran, nevetve tépd el.*

*Őcsém, ez nem igaz: szaladj el messze innen,
leprás vagyok talán s az őrdög nyí belőlem.
S bár torkomon keze és pokla ég velőmben,
hadd ordítom feléd: nin-csen, hi-á-ba min-den.*

*Van még tán isten is s a létnek célja, titka.
izom, jó-íz, tudás és harc a szenvedéssel.
Ölelni nem lehet a szeretőd elégszer
s az embert is szeresd, manapság bármi ritka.*

*Engem még Krisztus is sátánképen kísértett,
maró lúg lett a bor és ürmöt rejt az ostya...
Vágyam friss gyíkfejét bakkanccsal széttaposta...
Én megváltottalak, én elrothadtam érted.*

*Fekélyeim nevesd s e könyvet vedd a szélbe,
őcsém, ez nem igaz, beteg vagyok, hazudtam...
Új és szent versenyek dobolnak a kapukban:
halj meg az életért s engem temess el élve...*

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a title or introductory paragraph.

OSZK

Faint text block below the main title, likely a subtitle or a short paragraph.

Second faint text block, continuing the content of the page.

Third faint text block at the bottom of the page.

SPANYOL HISTÓRIA

Babits Mihálynak, fiui szeretettel

A fűben elmerült a föld,
a napban elmerült a gyep,
aranyná boldogult a zöld,
felhővé a dacos hegyek:
mögöttük zeng virulva Frankhon.
De nemsokára jó az alkony
s a hegy leküldi a szelet.
A megriadt mezők felett
az éj dühe viharzik át.

Az éjszakák, reggelek
itt lelték a remek bikát,
amint az első fény előtt
gyönyörködön az égre bög,
amint keresve csöndes enyhet
az alkony árnyékán elernyed,
amint gögjéről megfélelkezik,
s a fékevesztett, mámoros viharba
konyulva fúr hegyes, királyi szarva
s fehér tehénnékkal szeretkezik.

Harapta az izes füvet
s uralkodott a zöld határon,
míg egyszer, sallangos batáron
vigan, nem vetve rá ügyet,
nem félve vadtól, banditától
s a fellegtől, melyen vihar lóg,
közelgtek vértbe varrva, bátor,
ölesre nőtt, kevély hidalgók.
Megtorpant és felszegte orrát
és elbődült, midőn a füből
kezük nyomán kinőtt a korlát
s mögötte vertek uj tanyát.
Húsába szúrt, akár a bögöly,
midőn a szűz gyepet kitépték
s a földbe vájt a vaslapát.
Kemence szórt az égre kormot
és szennyes lett az égi kékség
s a déli napban is komorlott.

Csak állt meredten, szarva szétállt,
feszült nyakkal, dülledt inakkal.
S az infánsnő is arra sétált
nyomában három ölnyi apród
ezüst pajzsokkal és nyilakkal.
A napot, az aláhanyatlót
bámulta, míg az este nem jő,
kezében vérpiros napernyő
szűrte a tűző sugarat.

Ott állt a dúlt, nagyárnyú állat
és leste, hogy a kedves, esti
búcsúsugár pirosra festi
a vékony arcot, barna vállat
s szemébe szökkent a harag.
Meglendült a kemény, iromba
kinyúlt test, lázban a pirostól...
Rengett a föld, loholt a donna,
s a levegő is meghasadt:

a hátán megpattant az ostor.

Akkor vadat, fájdalmasat
bögött a barna végtelenbe
s szörnyü fejét szügyére szegve
az éjszakába elszaladt.
Ijjászok úzték most a barmot
de megcsúfolt, testvéri testét
magába vette az öles rét.
Vad ordítása egyre hallott,
és benn, tövén az uj falaknak
az alvó népek felriadtak
és meghuzatták a harangot.

*

Oly dús e bokros, uj vidék,
füvét nem lépte senki még
s esőben ízes sarju serked.

S amig, vígan mohón harapta
s öröm volt mindegyik falátja,
lovások lepték el a berket.

A bokrok loncát szertevágván
meglátták vígan, élvezőn
s mert túl, az elhagyott mezőn
a mélytelen-mély őszi dágvány
a gyenge tengelyt megkötötte:
karéjba oszlottak körötte,
csörrentek a vérélű kopják.
patkó pendült a gyors patán.
És már hurok feszült nyakán:
a megrekedt szekérbe fogták.

És vont a és kiöltve nyelvét
szaladt a roskadó szekérrel,
nem tudta merre s meddig ér el,
csak türte, hogy a durva helvét
rablólovag csíkozza bőrét
szíjjból font ólmos ostorával.
És elmaradt a serkedő rét
és elmaradt a drága róna,
hol a vihar sasteste szárnyal...

Előtte fénylett Barcelona...

A vámon túl a csárda-címer,
benn tarka népség, durva, céda,

vad mór borokkal várt a söntés,
az udvar tág és tiszta színnel.
A gazda száján szép köszöntés,
az istállóban friss a széna
és sárga, zizzenő alom...

És malagán s forró dalon
elédelgett a léha helvét,
agyára szállt a súlyos óbor
és ólom ülte lomha nyelvét.
Egy mocskos tölgyfa-asztalon
három sötét, goromba, kóbor,
zsoldos talán, vagy vad kalóz,
kiknek a bűnös éj adóz,
kik kincsüket marták, orozták,
sárgán villámló nagy halom
aranyra pörgették a kockát.
S hogy látták, hogy a svájci részeg,
játékra hívták, s ő bolond
mámorba süppedten kacagta,
hogy gördül az aranykorong.
Vadul tomboltak a zenészek,
és gőzölögtek a szeszek
s ő mindenét egy tétre rakta
s minden tallérja elveszett.
S midőn már kardját, drága vértjét
elvitte a garázda, rossz éj
és látta, hogy sarkantyú, rostély

és minden büszke harci érték
a zsoldosokhoz siklik át:
feltette daccal a bikát
s a martalócok újra nyertek.

*

Hajnalra felszáradt a föld
s a tág, színjátzó, ősi kertek
s a barna, vén tetők fölött
folyós-arany napfény ömölt
s elmosta a szennyes ködöt.
Hintók cikkáztak röpke trappban,
vig szikrát szórt a szürke gránit
s a hegy párkányáról kigyózva
öszvérek húzták nyúlt csapatban
a vásárosok talyigáit.
Tetők fölött egy hosszú pózna
ormán vadító vérpiros
zászló hirdette szerte némán,
hogy este a dicső arénán
a harc megujra felporoz.

Heroldok száguldtak dobolva
az utca csattogó kövén
s hírelték: „Nem került porondra
erősebb, formásabb bika!
Az őse a dühödt bölény
és benne pezsg még sűrű vére

nedves szemében alszik a
mult sziklatépő, ős haragja!“
És szájukon pergett a szép szó:
„Érdemes minden dijjra, bérre
a szörnyü-szép ma esti cécó,
ha polturátok sem maradna!“
S a láz kigyuladt a szemekben
és mint a pernye száll a szélben,
repült a hír a városon.
A toreádorok kevélyen,
a csárdában asszút borozva
kérkedtek: „Vérében mosom
ma barna arcomat pirosra
s az infánsnő belém szeret!“

S az elherdált, nagy, büszke állat
ki isten volt az ősi pusztán,
elhagyva színt és szekeret,
uj láncsal baktatott az utcán.
Kitódult asszony és öreg
s csodálta teste friss rugalmát
a léha, imbolygó tömeg,
kit véres pára egyre fertőz.
S csúfolva rettentő nyugalmát
néhány lerongyolt utca gyerkőc
rángatta farkát boldogan.

És jött az est. Szurkos kanóc
büzös fényét széttárta tágan

és mint a megduzzadt folyam
dagályt idéző holdvilágban,
ömlött a polgár, martalóc,
matróna, ringyó és cseléd.
És bűgó harsonák jelezték:
az infánsnő most érkezett meg,
a páholy ajtaján belép
és édes barnabőrű testét
simázzák gyenge bolyhai
a bíbor-bársony kerevetnek!

A láncot s a ketrec lakatját
most kezdték ép megoldani
s az infánsnő heroldjai
harsány szavakkal hírül adták:
„Ki bántatlan megőrzi testét
s nem fut meg a dühödt bikától,
azé minden dics és fizetség!”

S mert tallértől bátrabb a bátor,
s a vére bértől izzik át,
felajzva várt hat toreador:

És elengedték a bikát...

Először megtorpant büvölten
és látta, hogy a dús sorokban
egy hang se kél, egy kéz se moccan
és látta, hogy a síma támlán

finom vonalban hátradőlten
hogy néz merőn rá a királylány
kit kinn a réten megszalasztott.
És látta szép arcán a gögöt, —
és fenn a karzat korridorján
meglátta a rongyos parasztot,
dülledt szemekkel s tapsra készen...

Meglendült és a népre bögött
és gőz szakadt ki nedves orrán...

Most gyors irammal, vakmerészen
kopját vetett felé az első,
egy percre megrogyott riadtan,
mert mérges éle érte mellső
lábán az izmos, karcosu térdet.
És nézte, amint visszapattan
s a sulykozott porondra csörren...

Bögött, de még semmit sem értett...

Most bronz lovon, keringve körben
lopódzott szökkenőn a másik
s incselkedőn szarvához érve,
arcára dermedt, torz mosollyal
égő taplót dugott fülébe.
Megállt és feljajdult azonnal,
állat izzadt szügyébe fúrva
s érezte, mint apad ki torka

s foga dühtől csattogva vásik.
S vészes vágóban bögve, fújva
két támadóját elsodorta.

De nyomban megszűkült a sorjuk,
egyszerre üzték mind a négyen,
egy könnyű nyíl, surranva frissen
megállt rengő, kemény szügyében.
Tágult az öblös, síkos orrlyuk
a vér csípős, részeg szagától,
szakadt a nyíl, akár a zápor...

És most megállt és meg se pisszent...

Csak türte, hogy a barna bőrét,
mezők félelmetes csodáját
bolond acéllal megdobálják
s pihenni vágyott, vágya vontá
a csöndes, nyugtató vadonba,
hol az övé az éltető rét...
És már a drága vért se bánta
s hogy térde zökken, lába sánta,
nem bánta ketrece lakatját
és megbocsátott, hogy eladták,
nem fájt a bódult, tarka rémkép —
és bögve hívta a tehénkét...

Ott állt szeliden, mint a borju,
két fájdalommal, üzött szemével

s a bámész nép, a vérre szomjú
nem értette a méla barmot,
amint lehorgad és letérdel...
Lábbal dörömbölt és morajlott
és durva szitkot szórt merészen,
mert vért akart a könnyü pénzen,
gyilkos düh bujtogatta lelkét

És újra kezdődött a torna:
vörös posztóval ingerelték.

És ekkor összegyült szemében
a tengerekről mind a felleg
s dacos hegyekből mind a szélvész
zúgott sűrű lehelletében.
Vérét fenékig felkotorva
meglóbálta az ős, vad érzés
és most megindult s szőrnyü szarva
léket tépett a levegőn,
és sápadtan és remegőn,
arcát rémülten eltakarva
szaladt szét néző és pikádor...
Bögése száz mértföldre hallott
s otthon megtelt a pincegádor
rémült asszonnyal, gyáva férjjel.

A templomban verték az éjjel
a véstjellentő, vén harangot.

Halnal lett s felbődült a napra
s száguldva és gyülölve roncsolt
márványt s a bársonyt és a foncsort
az infánsnő tükrén, (miben
meglátja arcát, hogyha eljő
s a kereveten megpihen,
a kezében piros napernyő
piros, mint volt a szőrnyü posztó
s e mély, halálos lázu méreg...)

A téren néhány mord poroszló,
s sunyító, félszemü pecérek
közelegtek s a cirkuszra szórták
a tűzbe mártott szalmacsóvát.
Kigyulladt a szuvas palánk
és macskaként kúszott a láng,
fölmászott a vászon tetőre
s fölfalta a szép bojtokat...
És dermesztőn harsant belőle
az állat nyújtott, tompa hangja,
s ő még dacolt s belérohanva
a füstbe, mely mar s fojtogat
s a lángba, mely imént betört:
örjögő lázzal a szemekben,
tenni akarva s tehetetlen,
megroppant, égett, elgyötört,
buzgó sebekkel elborított
cafrangos teste megszakadt...

S vonaglott, mint a könnyü gyíkok
a szörnyeteg sziklák alatt...

A tűz lohadt és mint a kagyló
zsongott a tenger és a révek
hajót fogadtak és a nép
elhagyta vak rejtekhelyét.
S a leskedő, konok pecérek
körülvették a lomha testet,
kezükben megvillant a tagló
és nyomban osztozkodni kezdtek.

Bőrét elvitték Cordovába,
kövér husát a fürge kukták
hidalgók kamrájába csukták.
S az utcának jutott a mája,
epéje s a szennyes belek...

A szarva, ez a büszke jószág
miben ős harsogás remeg,
furcsán nem kellett senkinek.
Egy lantos ment mélázva arra,
szívében szerelem, bohóság,
s holott a tüzvész régi, barna
nyomát füvek be nem takarták,
meglelte híres, csorba szarvát
felvette és tovább haladt.
Aztán a pálmafák alatt

ledobta lantját és a tülköt,
levetkezett s édelgve fürdött,
majd szárítkozva elfeküdt
a friss gyöpön... És mindenütt
nyugodt, derüs volt már a föld
s a viz pihent szines fodorral.
S most felrémlett a drága hölgy
s száján szemelt egy buskomor dal
a hűtlenről, ki mást szeret.
Aztán vigan, feledkezön
szétnézett tengeren, mezön
és falt falatnyi kenyeret...
A dombokon már este volt
s ő kémlélődött: lesz-e hold?

A város innen messze volt,
bukó nap bíborába fürdött
szép teste, a márvány fehér...
A város innen messze volt,
a holdra várakozva büszkén,
szegélyén néma, barna folt...
Szeme megült a cirkusz üszkén,
amint a hold fölötte csüngött
és szörnyü kedv gerjedt agyában:

Hajnalban, amikor beér,
megfújja majd a csorba tülköt!
Remeg a város, a fehér,

remeg dermedten, halaványan.
Megkondulnak a templomok,
s megrendülnek a vén kövek
és szétszalad a kapzsi, léha
parázna, vérszopó tömeg.
S ahol most üszkös a homok
a földből nő egy új aréna...

— — — — —
— — — — —
— — — — —

Mária, fehértestű bárka
Mária, üvegtestű csillár
Mária, lobogó olajos korsó
legférfibb Férfit kinnal aki szült:
Könyörögj értünk, Szomorú Szűz.

Nagyvárad zátony

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

PROLÓGUS VÁRADI VERSEK ELÉ.

Hogy jöttem én! Alöltözet
takarta el remek palástom,
Nyiszlett sorúm csoszogva állt
nyírkos sarat, zúzott követ:
s ormokra kellett volna másznom.
Idéztem néha a halált,
ha láttam furcsa képem itt-ott
a vaksi tükör-üvegen,
amint torzan és idegen
szemekkel bámult vissza rám,
vagy véletlen nő oldalán
fecsegtem el száz drága titkot
magamról: hogy királykodom
egy országon, melyet nem ismer
e víg vidéken senkiséim!
Ígértem, hogy majd elviszem
aranykantáros, vad lovon
és koronát kap homloka
gyémántkereszttel, amethysttel
s virágot sarjaszt nyomdoka...

Ilyenkor messze láttam őt
az emlék tompa látcsövén
gyermekdeden, szenten, szegényen,
magánosan, mint egy sziget,
mit furcsa, illatos növény
lágý, fodros indákkal beszótt
s felette forró szél üget.
Szorongó, néma áhítat
csüggedt, búcsuzkodó hevében
sírattam el a távolít,
a szebbiket, a másikat:
ki voltam és ki nem vagyok ...
Akit ma szennyes ár borít
s falánk, kövér, hideg habok
káprázó kertjét elsodorták.
Homokján durva szél zilál
pár szírmot, gyengét, mint a csipke ...

Ki garral és hirdetve hitte,
hogy ő az álruhás király
s jusson, jogon övé az ország ...

Most itt vagyok! Lehullt a naptár
fájáról kétszer a levél ...

A múlt, a gazdag és kevély
elsülyedt s a jelen kifáradt.
Legyen tiéd e vers ma, Várad,
ki nékem még semmit sem adott

s kit mégis, mégis átfonok
szerelmesen, akár a nőt,
ki lelkelem issza s falja testem
és válhatatlanul, konok
kapocscsal életemre nőtt...

Ki ellenségem és a veszttem...

#

AZ ÁLLOMÁS

Sikít a síp, itt elpihen
sínek reménytelen szerelme:
jaj összeérni nem lehet,
csak tán a boldog semmiben.
A póznák lassudan szaladnak,
ködös tetőkre lát az ablak
a domb nyirkos szelet lehel be.
A rozsdás szőlőkerteket
az ősz bevonta gyenge dérrrel...
Csókák kovályognak kiáltón
a temetőn, a tarka tarlón,
a gép csuklón száguld a váltón
s az úton, a töltés alatt
sárral bevert, rozzant szekérrel
versenyre kél a gazda gyarlón
és káromkodva elmarad.

Itt ott egy lankadt fej kibukkan,
a kúsza éjjel a hajukban,
az arcukon a bőr lefeg,
s mint a madár fosztott bokorban,
félálmodtól gyötört szemükben
úgy ül a támadó mosoly.

A köd csepegve széteszol
s a nap a háztetőkre csorran
és harsogó és élveteg
zsivaj tolul fel mindenünnen:
a város torka felsikolt
s megkordul éhes, kapzsi gyomra!
A reggel új tüzet csiholt
a szörnyeteg kazánok alján...
Vonul a nép, a méla csorda
feje leszegve, képe halvány,
és vérét végső harcra szánja...

(Sötét a munka, mint a bányá
s a nap csak vézna gyertyaláng.)

Itt hosszú, drótszeges palánk
kerít egy tarka úri kertet
s porzó szökőkutak szegélyén
édelg a meztelen szobor,
Ez téglagyár, ledől a kémény,
ott tátog a szemétgödör

s amott ásító nyári-koresma
elárvúlt asztalán komor,
fázós üresség könyököl
és lenn a park, némán, kifosztva...

S már itt vagyok... Az épület
füröszttve bűzbe és koromba
hideg, visszhangos és iromba,
nyüzsgése sajgó szédület.
Most hát leszállni... Testemet
sodró masszából tépdeselem ki,
a nyútt kupét most megrohanják,
vad jajszavak ijesztenek:
egy gyermek elvesztette anyját,
egy úr helyért kiáltoz nyeglén,
egy asszony sír a férje keblén
és én kinyujtom két kezem —
s nem fogja meg s nem tudja senki,
hogy én jövök, én érkezem...

#

EGY NAP VÁRADON VAGY EGYEBÜTT

Katona Bélának

Ez a nap is mit hozott:
reggel köddel sávozott
ablaktáblán tájat.

Szénnel karcolt kusza váz,
horpadt dombon havazás
sekély rajza fájat.

Délelőtt az ágyon ért
és egy éji álomért
küzködött az emlék:
Nők keblébe fúlt fogam
és haraptam boldogan
rózsaszínű zsemlet.

Fényben olvadt déli sár,
a nap háztetőt síkál,
ég az utca szennye ...
Nagyharanghang hömpölyög,
színes női öltönyök
úsznak velem szembe.

Ó, e kép mi képtelen,
szebb a rajzó étterem,
hol a lélek kinn van.
Fog marcangol, torz az arc,
itt nem balga kéjt akarsz,
ami bűnbe illan.

És a délután köszönt,
görget iszapos közönyt,
tested-lelked süpped.

Finom mozgás ritmusa,
gyümölcs színe, nők hús
szemen már nem üt meg.

Szembe szerencsen jöhet,
boltban irigy ékkövet
őrizhet üveglap:
mint a jégen síma láb
nyomtalan siklik tovább,
mert már láttam tegnap

Már az este gomolyog,
képén kajla mosolyok,
vihog minden ablak...
Lakat lóg a kapukon,
én a szemem becsukom...
Vége van a napnak.

S mindegy, hol volt ez a nap:
Később-e, vagy hamarabb,
mely e versbe tévedt...
Mindegy: ősz volt, vagy tavasz,
de mert mindig ugyanaz,
úgy hívják, hogy élet.

#

FEKETE KERT

Ó szörnyü kert az éji kert.
benn minden borzalom kikelt
Amerre surransz hallgatág
szöges rémcserje arcba kap.
Lábadnál árkok és ürök
a partokon csalán, bürök,
hinárok és íszallagok,
fejtődző könnyv és vérmagok.
Gyümölcsfa rezgi: rajta, szedj!
Mérgesvizü, de szép a meggy...
a gyöp zizeg: aludni jó!
Almodban ér a skorpió.
A meggyet enni nem mered,
gyöpön halálos szendered,
amerre lépsz, botlaszt a lonc,
tikkadtan, álmosan bolyongsz...
Ó szörnyü kert az éji kert:
benn minden borzalom kikelt.

*

Az útakon salak roszog
zápult a lég, tudóm nehéz..
A zord kertészek szorgosok:
a Szenvedély s a Szenvedés...
Földjén örvöngök körme szánt,
nem tépi pendülő kapa:

Véres robotját verte ránk
a szörnyü kert, az éjszaka...
Kaparjuk mérges hümuszát
és poshadó sárral behint.
Sorvadt kezünk sárban kuszált
s vérrel szegettek körmeink

*

Itt karcsul kéjesen a pálma,
de a nedve sós és keserü:
hintázó ernyejére szállva
már ott leseng keselyü.
A bánat centifóliája
konnyadt fejével itt remeg.
A kert, a kínok éjszakája,
hullákkal trágyázott telek.
És itt virul a düh, a bordó,
szeméből gyilkos a szüret
és itt terem a holdraforgó,
vicsorgó képü örület.
És itt virul a kór, a hosszú,
vérben pompázva évekig
és itt acsarkodik a bosszú
s az átok magvát itt vetik...
És itt terem a belladonna
kinek-kinek más éjjelen...
Az unalom, a céltalanság
s az öngyilkosság itt terem..

ÉJFÉLI ZÁTONY

Marton Manóinak

Én istenem, milyen lehetek én
a kávéházban, éjféلكor, vidéken?
Egy zátony ez s az ajtón, mint a léken
mocskos közöny özönlik feketén.

Ó, más vagyok... Egy lézengő beteg,
ki a tükörben képére nem ismer.
Nyúlt, könnyes arcom bemázolva liszttel
s betükkel cigánykereket vetek.

Kinn mozdulatlan tér s a barna dóm
és dadogón a toronyóra jár csak...
Zárt ablakokra konyulnak a hársak
s elillatoznak sárgán, sorvadón.

És elfelejtek mindent esztelent
és minden furcsa szírmot összetépek
és feledem a különös zenéket
s a szeretőmet, aki messzement.

#

HIÁBA MINDEN

(Ady Endre halálának évfordulóján)

Lompos bűnök garázda földjén,
Váradon, kávéházi búzben,
mocskos aszfalton, mély csatákban

szivemet holtfáradtra üztem...
Szép órák mellett elszaladtam,
kerültem kertet és ivót...
Hajszolt a csapdás, furcsa törvény
mit sorsom életemre rótt...

Felgyujtanék

minden virágzó fát magamban
s arcukba csapnék pár marék
zsarátot, hogy prüszköljenek
s szemük vakítsa tiszta hamvam...
Fényem a Napnak visszaadnám,
s a Földnek jutna a meleg,
mely meddőn párolgott s szavakban, —
mert senkisémet köszönte meg,
amit sután, de mégis adtam...
A magánosság szégyenpadján
mondom ma zsibbadt szivem óva:

meguntam szót csiholni szóra,
ministrálni egy vad misén
bolondos, cseprő csengetyűkkel...
Most már nem bánok semmit én
s nem játszom többé a betűkkel,
tintába vágyam nem ölöm,
papír-mámmorral be nem érem;
Mágusnak lenni nem öröm,
unom a színes pántlikákat

kedvem kémkedve messzi vágtat
szines kertekben, tornatéren.
Eltunnyadt testemet remek,
röpitő áramok ragadják:
virgonc, fiús, kemény izommal
dobálni diszkoszt, rugni lapdát
s a mellre tüzni büszke érmet
ha bátor voltam s küzdve győztem!

Meguntam lenni gögös örszem
tetők felett, hová nem érnek
hunyorgató, apró szemek...
Meguntam lesni rég a holdat,
s imádkozó, fázós iszonyal
sötétben várni a napot..
Én már többé nem kongatok
ha tűzben oszlik szét a zszindely,
s ha sűrű leplek lakatolnak
jövöket: én nem ismerem
sasok röptének ősi titkát...
A dobot többé nem verem,
pap sem leszek többé karinggel,
hitvány szolgálók, kis komornák
vérem többé fel nem kotorják:
huszonnégy évem, életem
lapdázó kedvvel nem hajitják
szeszélyek, röpke ösztönök:
a gólyalábat elvetem,

embernyi léptekkel jövök.
Tápázkodom, ha elcsúszom,
doktort hívok, ha furcsa láz tép,
megbékülök, megalkuszom
és megpróbálok élni máskép ...

*

A harcot már régen feladtam,
a várkaput magam kinyitnám:
aki akar, most bejöhet ...
Untat a könnyü diadal már:
hogy sárguló fogával ikrám
húsába kap a sanda kalmár
de nem szakad, csak a szövet ...
Hogy vén heréltek mgrogyó
inakkal versenyt futni hívnak,
s kültelki, kócos kutya-falka
kölyköt majmol kihullt fogakkal
és túlgügyögnek az avítottak.
Nem mérgez az ürömbogyó
mit lopva italomba présel
a nő, ki hozzám ért s bemocskolt:
kezemben elcsüggedt a balta,
virtussal bánjon más a késsel
fonjon más tomporukra ostort:
elég volt, pfuj, elég volt, jól van ...

*

De most, e trágyás, bűzös ólban
lapuljon mocskába az állat!
Idézlek, összegombolyodva,
alázatok alázatával:

lásd, maróbb lett itt az utálat,
penészesebb a lelkek odva
s a butaság mindent beárnyal.
Szennyüket szenteltvizbe mossák,
hitük riadt alattomoság,
ami itt van, mi már nem értjük,
Krisztus hiába halt meg értük.
Éjféli nóta lett a zsoltár
és krizma lett a lepra gennye...
Hiába vagy s hiába voltál
hiába minden, Ady Endre.

↓ ↓
a tisztelet rímekbeszabott rime

Tánc

OSZK

ÖREG HETÉRA

Jaj, írni kell ma róla mégis, megsiratni lopva,
szégyenkezően pengetni meg a tiszta, büszke húrt...
Mert láttam őt, midőn sunyón anyókás mezbe bújt
és láttam, amint két kezét a mellén összefogta.

És láttam őt egy éjszakán kilökve szörnyü csöndbe,
kidobva őt, kit egykoron a lárma ünnepest.
Körötte pörgött, csattogott az őrült télkert:
én láttam, amint hangtalan kezére hullt a könnye.

Ó bosszuálló szerelem, ki vén szivére léptél,
hogy elgyötörd és eltapsod, mert csúful volt hived:
emeld fel ezt a gyermeteg, gyalázatos szívet,
hadd járja boldog táncait vidám angol zenéknél.

Hadd hordja nagy, fakó haját királyosan, emelten,
a vére dúlt zsarátnokán hadd égjen el szegény.
Mert jó anyámtól szökve meg, egy híres este, én,
tizennégyéves, vad kölyök: először őt öleltem.

#

ÉNEKESNŐ

E gyáva dal oly csöndes és oly esdő:
mint egy sápadt diák a karzaton.
Virágaid közé elbujtatom,
bocsáss meg érte, fényes énekesnő.

Mi voltam én a nézőtéren, árván?
Két rádtapadt szem s félig-nyílt ajak!
Egy néma voltam és hallgattalak
s gyáván feszengetem a szűk zsöllyepárnán.

Ó mondd, mi van tebenned, drága hangszer,
s ki játszik rajtad, — boldog virtuóz!
s előadás után kivel rohansz el?

Hangod finom selyemként begubóz,
szívem vergődik börtönébe vetve
s e vers kiszáll belőle, mint a lepke.

#

TIZENHATÉVES LÁNYON CSODÁLKOZOM

Én most szeretnék ötvösözni szókat,
aranynyilvesszöt, friss szivedbe szúrót,
csiklándozó, nem-hallott suttogások

reszkettető, homályos muzsikáját
szeretném a szivedbe citerázni.

Hisz olyan új vagy! Olyan érthetetlen!
Minden parányid meglepő, riasztó!
Sosem tudom, hogy jobban mit csodáljak:
Szentivánéji-ég-kék szemedet,
vagy lágy csipőid friss hullámverését?

Vagy gótikus boltját a karjaidnak,
ha ámulón a messzeségbe tárod?
Vagy vágyvakondok-túrta halmaidnak,
kis kebleidnek lágy emelkedését?

Vagy éveidnek tizenhat kevését
csöngős bárányként, kit vígan követnek,
s te jársz közöttük, törzsed ingva reszket
s nem látsz csodát sugárzó életedben.

Vagy kis ruháid hetyke suttogását,
csipkés zekéid titkoló szemérmét.
Virágként bomló csokrait cipődnek,
miket kibont a táncos, ifju járás
s én térdemen kötözgetem, ügyetlen.

Ilyenkor én szeretnék gyónni nékik,
két röpködő leányka-lábaidnak.
Csókkal suttogni bánatos szerelmet
és simogatni a komoly harisnyát:
rémült örömmel sírni lábaidnál.

CHANSON

Tudom, hogy minden este vársz rám,
a ház magános, mint a zárda,
pántos kapud kétszer bezárva
és moha nőtt a küszöbön.
Mint az istentől megesett
apáca, várod jegyesed:
hogy büszkén megkoppan a pálcám
s a kaput hősen betöröm.

Ó, megyek érted, tán vasárnap
hajnalban frissen nyergelek,
csörögnek a vig kengyelek,
szűz hó szakad az utakon.
Jaj, ne sirass, hogy itt maradtam,
lesántult a pejló alattam...
Vásznán a vak látóhatárnak
szelid képedet kutatom.

Advent is itt van és a rácson
jámbor szemmel benéz a csillag:
virágszál karjaid kinyílnak
s a vállamat megöleled.
Jaj, arcon korbácsolt a vad hó
féluton elveszett a patkó...
Elszánkázott a szent karácsony
s nem könnyeztem be öledet.

Ujévkor én nyitom szemed fel,
legszebb szerelmem újra kezdem
s a szádon, a piros gerezden
megbékül minden szörnyiség.
Kisértettem a kocka-asztalt
s jaj, virradatig itt marasztalt...
A leggyorsabb lovam veszett el,
más hozza rajta kedvesét.

Husvétra várhatsz, cifra csokrot
tűzők ki melled rózsadombján,
a vállamon feszeng a dolmány
s csokor lesz rajta szép fejed...
Különös szirmokat neveltem
s hajnalra elfagyott a kertem,
lábam tarolt bokrokba botlott
s jaj, meg sem öntözhettelek.

Pünkösöd is eljön, most se késő
szerelmes napsütésben égni,
a szájunk és szivünk a régi
s az ifjuság sem múlik el.
Az éj bevonta már az ormot
s az út a völgyben mégse porlott —
s nem átkoztál a zárdalépcsőn,
hogyan oly sokáig várni kell.

S ha most átkozva, sirva vársz is
s ha párnáid gyűröttre gyötröd

s az ég felé bólong az öklöd,
ahol már nincsen kegyelem:
bocsáss meg széttiport szívemnek
egy nő táncol rajt' és nem enged:
sirass meg engem, drága Nárcisz,
mert eléget elevenen.

‡

TÁNC

Tabéry Gézának

Hevet, te nyár, a szűz zenék hevét!
a lázaim megint tunyán csoszognak.
Új lobja kelne lankadt mámoroknak,
ha táncodat szívembe öntenéd!

Te fácánlábu ritmus, lépj elő
és készítsd táncra röpködő bokádat.
Mint ballerínát, férfimód csodállak:
ó lapdakönnyü, kényes, illegő!

Vonaglásában kéjektől hevesnek,
a víz zajában, vad villámvonatban
s minden zavarban csak téged kereslek.

Lelkem sikamló parketté avattam
s feléd kitárult, horgas kart meresztek:
ma táncolj tarka tarlatán-szavakban!

AJÁNDÉK

Véletlen rangod most köszönd meg
bókolj, hogy nézlek s nagyra nőttél,
s hogy szolgaságot mórikálok
s guzsgolva hordom ki uszályod.

Csak tüske vagy, min fennakadt
szárnyas lebernyegem a szélben.
Egyszer rándítok vállamon:
másnap talán már tüske sem.
Ma bőröm még felkarcolod,
szemernyi vér is moccan érted —
s holnap talán bőszen kibontom
ereimet egy jobbikért.
Egy gyors, egy felszakadt sikoly vagy,
kihalt utcán múltó riadtság,
mi sóhajos mosolyba oszlik.
Sötét pincében gyertyaszál,
mit fázva, botorkálva leltem,
táj, mit fáradtan megkivántam
a vágató, örült vonatból.
de holnap tán továbbmegyek.

Fejedre tenyerem ha zúdul
s rádönti, mint a kannarózsa,
öt ujjam forró öt sugárát
s ha egy megkésett, meztelen vágó

meríti meg magát szemedben,
szégyenkezőn, mint szűz a kádban
s ha sallangot kötök nyakadra
kitalált, nyugtalan szavakból
s ha játékból, kegyes szeszélyből
pár varázslatra megtanítlak:

tedd el jövendő éjjelekre,
mikor pártád más már leptépte
s én messze látszom, mint a csillag,
S mint lánykori szépséges ékszert,
mit zsbivásárra vitt a gond,
sóhajtsd vissza s mégis, köszönd meg.

#

ESTI BÁNAT

Sonnenfeld Gusztinak

Hogy este lett
és Pest felett
hamvas, himbáló felleget
cibál az édes esti szél,
a nedvesszáju déli szél,
a szél, a páráktól teherbe ejtett.
Hogy este lett
S az agg telet
a földszagú utcák felett

csufolja már a holdsugár,
rügyekbe sebzett száz sudár
s vágy ingerel minden parányi sejtet,

s az ajkakon
friss izgalom,
a lámpagömb aranyballon
s leles reánk a léghajós,
a léghajós, a fényhajós
s szemünkbe szórja tréfás tűzhomokját:
tejszín kezéd
te elveszed
és nedves szájad reszketeg ...
Két kolduló-barát szemem,
mély, pilla-kámzsás két szemem
bámész bánattal, kéjesen zokog rád.

Lásd itt a part
és rádcsavart
cirógató illatzavart,
mint nagyvirágos, tarka sált,
ölelgető, lágy, könnyü sált
erdős hegynyájak illatgyapja gyengén ...
Fehér hajók
csúf füstje lóg,
a füst, a barnatestü pók
a vattahátu fellegen,

a csipke-minta fellegen,
mint bánatod szírom-szíved szerelmén.

S az arcodat —

hol átszalad

a mord, epesztő gondolat,

gonosz körömmel tépi szét,

aggályos ránccal bontja szét

s kinzó csömörben összecsucva szájad...

Mindenkinek

jutnak szívek —

ó mért vagy hozzám ily hideg?

Selyem kezéd kezemre ér,

tenyérre fekszik a tenyér

és csókosan örökre szerteválnak.

Hogy Pest felett

Kék este lett,

az ifjuság elment veled,

s csak néztem fenn a fellegét,

mely ellebeg

a hold felett

a könnyes arcu hold felett.

És akkor minden messze volt,

jaj, minden messze, mint a hold

és kripta-kúpként rámhajolt

a mérhetetlen barna bolt —

s búcsúztattam száz kéjes kellemed.

Passio

OSZK

1840-1841 Orange-Southern Railroad

A. B.

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

EGYFORMA REGGELEK

1915

Hát én örökkön ilykép ébredek:
fanyar borok maró utóízével,
tavaly gondjával, mely idénre évell
s lehánt valómról minden érdemet?

A reggelt mindég jajjal jajdulom?
s könyörgök hozzá: áltasson, hazudjon!?
A széken szürkén ott fetreng a zubbony:
halált jelentő, néma augurom!

A kór kopácsol a bordáimon,
a vágyaimnak szebbik része kinn van,
országutak ólma a lábaimban:
ember csodája, hogy még elbirom!

Az álmok bomlott boszorkánytüzét
az éj fujtatta s lelkem benne égett...
A kinnak nem vet a reggel se véget:
magamhoz térni, óh, mi szörnyőség!

Manapság minden játék vérre megy,
egyként fizet az érő és a gyatra...
Egy nagy vlág öntött fel a garatra...
Hát én örökkön erre ébredek?

#

GYÁVA HÉROSZ

1915

Ó mért izensz ma értem, hősi kór,
hogy viadalra szálljak, mint a hérosz?
Lankadt vagyok, bágyaszt a nap s az éj rossz:
a vének vétke sorsomon tipor.

Méért hívsz a sorba senkentőn, mikor
kengyelfutók lódulnak Marathonba?
Hajdan merkúri lábam vézna, lomha
s lesántul, hogyha úti port tipor.

Polgár szeretnék lenni és vasárnap
barátnőmnél lerakni kincseit
a tarkaságos polturás-bazárnak.

De játék és vasárnap nincsen itt
és talmi hősök görcsös gólyalában
gyilkolni és meghalni kell ma gyáván.

EZ A TÉL NEM A MI TELÜNK

Magas-Tátra, 1915 január

Ez a tél nem a mi telünk,
vastag havak alatt nem alszunk,
a nyárba visszafelelünk.

Véresre karmolhatja arcunk
a tél hisztériás szele:
nem ordítunk fel és nem alszunk.

Ez a tél a némák tele
s a ringyóké és katonáké,
vastag, prémes csönd lepte be.

De vérünkben ott zúg a Káté
s ököllé hízik tenyerünk:
a nyárba visszafelelünk.

Haj, itt vagyunk, a hó alatt,
de valljuk, hogy a hó leolvad
s a völgybe bögve leszalad.

Sohase volt a tavasz oly vad,
töltés szakad, zúg a talajvíz
és minket majd ez a vihar visz.

Dühösebb télben sose fáztál
szivem, de a nyár van velünk
és ott leszünk az aratásnál.

Ez a tél nem a mi telünk.

#

ÉLETEMET ÁTFOGÓ VERS

Mint hóban álló néemberé éjféli uccasarkon,
midőn a szél kaput kapar és szűköl kinnrekedve
s nincs senkinek elkényszerült, fázós csókokra kedve:
oly bamba és tanácstalan az én húszéves arcom;

és semmiségek, kis nyugök friss teltségét kivájják,
a lábak szép tánclépteit a gondok örve fogja.
A kis világrend, mely vagyok, reménytelen forogja
vásártéri körhintaként szegény ekliptikáját.

Már szürke korlát fogja meg fény-kémeit szememnek,
s amit látok: láttam sokat s szemem már rég meguntam,
mert látok régi dolgokat fonnyadtan és fakultan,
amint lelkem határain ma újra megjelennek.

Ó, látok öblös templomot, amint misére nyitják,
amint az áhitat vizén ringnak nemek hajói —

és hallok tömjén-sűrűből az istent sugdolódzni:
e drágaművi templomok nekem ma cifra kripták

Hol kevésemnek ajkain a rózsaszínű partot,
a tompa, mélabús korállt zsoltár hulláma mosta:
tudást, békét és égi kéjt csak mórikálva, most a
halálra vált eszmék fölött imádják a zavart ott.

Oh égi kéj! mysterium! a titkok fogyva tűnnek,
a cécek bibor-függőnye ma elrongyolt lebernyeg...
Hiába tépett résein besúny a kandi gyermek
és jönnek lompos köznapok és megdől mind az ünnep.

És látok tarka könyveket komor diófapolcon,
aranypiros oktávokat s penészes foliánsot.
Egyikben könnyü képzelet színes kövekkel játszott,
a másik metsző, fájlaló, hogy a szived sikoltson.

És zizzzenő lapok között csak egy ígét kerestem,
mely, mint a villany éjszaka, ha tűz egy pillanatra
fénytörével mélyen beszúr, úgy süssön ferde, gyatra
valómba be, hogy lássak át e lompos, lomha testen.

Megtudtam ős rejtélyeket, láttam sok régi képet,
kutattam embert és csigát, mennydörgést és szivárványt,
és láttam ember-újj nyomán hússá lágyulni márványt
és babonás-lelkendezőn tiszteltem én a gépet.

S ma minden békés szolgaként állong a gépi Rendben,
a mindennap nem ad csodát — s a fejlődést megértem.
S ha úr a Rend és szent szabály, azt kérdezem, miért nem
fűzött bután, unalmasan a rabszíjjára engem?

Jobb lenne tán a telt „Elég“ — és nem kutatni többet,
hinni hunyászan, hasznosan rossz próféták ígéit,
és várni, míg az új igaz magamból is kivénit
és zablát adni alkuvón teremő ösztönömnek.

A kételyek pallója van sorsom fölé feszítve,
titokzatos egyensúlyok kötik lazán a parthoz
Míg egyszer durván szembe jő egy ezerarcú, markos
megörjítő kételkedés és betaszít a vízbe.

És látom zöld park fái közt a tennisz téglalapját
és látom a fehér flanelt a lányokon lobogva,
piros labdát zuhanni le a fröccsenő homokba
s kinyújtózva és sarjadón Annuska szép alakját,

és látok villanypocsolyát az esti tón, a jégen
és érzek mély földillatot, a primula csirázik,
sajnállok minden régi nőt Lolotte-tól Sáríkáig,
testüknek ezerjó szagát ma is szívembe érzem.

Ó estek szép játékaink, fájó, derűs, ezernyi...
Virágok voltak s lelkemen vetettem tarka kertet

s bár bennem minden kis magot örök tüzek neveltek:
nem tudtak ők a lelkemen virulni és teremni.

Ó mi marad? Pár zöngé szó kagylószín alkonyatban,
kicsiny, párperces tébolyok, ha csókunk foszforeszkált.
De édes vakság végivel a megszokott kereszt várt
s ma már csak a kereszt maradt s én csók nélkül maradtam.

Látom az uccát zajlani izmától tébolyodva
az elcsigázott népeket eszmélni új erőre!

A műhelyből érkezek ők! a testük barna, pöre —
s hulláikat elültetik jövőnek a romokba.

Hogy vágytam és is egykoron a véres torlaszokra!
Vad indulóként kattogott véremnek büszke vágya:
a szűz, vérszomjas földeken akartam lenni trágya
s most itt ülök és révülök s hunyászkodom habozva.

Igy megtépázva, ily fakón most egymagam maradtam
idegzetemnek nincs immár sem kínja, sem szerelme,
és nincs veszély, vagy vigalom, mely élve érdekelne,
hiába, hogy háborg az ég és döng a föld alattam.

Érkezni július haván este a Gare de l'Esten
Mentoneban ülni zsongulón egy rózsalepte yachton,
Pármában szedni ibolyát — és mindenütt sok asszony
vagy kávéházi zátonyon fetrengni Budapesten,

tudni hogy: mennyi egyszer egy — s felismerni, mi józan
érezni, hogy új és örök, mit elmém szórva szétoszt,
faragni istenszobrokat, vagy írni hősi époszt:
mindegy: mindenben É n vagyok s n e k e m mindegy valóban.

Nekem már minden egyre megy, mint a parittyakőnek,
mit a kamaszszeszély kidob s repül szándéka ellen.
Nincs semmi, mi parancsolón célok felé tereljen
s midőn esetlen mozdulok, az óvhatlan erő vet.

S ha új ormoknak terve is a talpam összevérzi
s ha a napkeltet lesni meg már sohasem kelek fel
apró, gyűrött kámzsába vont, hunyorgató szemekkel
híttelenül és tervtelen mégis jó nézni, nézni.

Még néha nézem alakom, ha nyúlt árnyék a holdban
és milyen szép a Balaton, ha hullám hólyagozza,
milyen szép bekukkantani az ékszeres dobozba
s egy tegnap látott csillagot ma is keresni: hol van?

És szép a fény, a szín, a kép minden szakadt szemerje,
és vonz az út vak távlata, ha fut titokba, barnán
s oly jó, ha gyorsan elhúzó kislányok melle halmán
szökell riadt tekintetem, mint hegytetőn a zerge.

Csak ismerném, ki az, kinek testét hurcolva, lustán
szegény, kuszált kis életet ma sírva átöleltem!
Hát én vagyok? Úgy hajszolom szegényt e méla versen,
mint póruljárt sétálgató a zsebtolvajt az uccán.

#

ADY ENDRE ÉBRESZTÉSE.

1918 március 7

Vitorlás szók a tengerre kifutnak
s a lelkeken felajzó szél zörömböl.
De e naptáncos, tavaszi örömből
szálljon e más, megváltott márciusnak
első igéje siketült füléig...

Hirdesse őt e hónap, mely övé lett
nem pengetett szó, de vérzése jussán.
Hogy e bús, buckás napkelet pusztán
legyen más hit, más március és élet:
kiadta testét a gonosz szeleknek.

Akkor a telek mindent behavaztak,
a szívek mélyen s feketén aludtak...
S ő egymagában indult el az útnak,
úri vadásznak tér ki s a csikasznek:
káromkodott és daccal fütyörészett.

De hitlen vágygyal s tagadva akarta,
hogy harang zengjen, hol kolompok szólnak.
Erében erjedt mindenkor e hónap.
Szent részegséggel forró, csodatarka
tüzét s színeit hívta a tavasznak.

Első tavasza megújult magyarnak,
s víg harsogása legyen az övé ma!
Eszmék szüretje, boldog primavéra
s szivárványa az elmúlt zivatarnak
legyen a sírdombján apothéozis!

Ő nem múlt el és felneszel fülelve,
ha új kínoknak szent dühe kirobban.
E föld tört szíve dobog a sirodban
s holnap talán új dal kell, Ady Endre:
Ébredj, valahányszor ébresztünk!

#

EGYSZER, KÚTFÚRÁSKOR

Kádár Imrének

Vegyétek és tegyétek el s ha majd
e kótyagos világ kitisztul itten,
olvassátok, hogy én nyöszörgve hittem,
hogy embert emberekkel összehajt

egy eljövendő, tiszta, ifju isten,
ki vérrel, könnyel nem zsíroz talajt
és csöndbe fojtja majd a jajt s a zajt
s a síró gyermek többé meg se pisszen.

Ki jössz, hogy élj a csöndben itt, ha majd
hírem se lesz már s egyszer kútfuráskor
romhalmaz és penész közül kiásol,

csontom felett e versemet szavald:
meghalt menekvő, gyilkos gyötrelemmel,
mert ember volt s nem élt körötte ember.

#

ARANY

Utódok földjén régi bün fogan
s bogáncsot érlel tiszta magvetésük...
Ó hasztalan senyvedtünk, hasztalan:
az életet mi már nagyon lekéstük...
Szájunkon sorvadt már a szó s — arany
nincs már övünkben s kopja sem, mi rést üt...
Nincsen porondja harcnak, hősi módnak,
bomlott agyunkban ég s pokol vivódnak.

Özön fölött, bolygó bárkán evezve
maradt egy Ararát, egy szúk halom tán,

s felrémlenek a csöndbezárt süketrek
a vér s a tajték árját bőszen ontván...
Hitem roncsolt hajója sirhelyedre
akad ma, hitlen s méltatlan, Szalontán...
És tompa gyászdob perg az este csöndjén
s lidércként ég a sík felett a tömjén.

Mester, nehéz sor lenni itt utódnak,
ki csak temetni tud: se hős, se látnok...
Siratni: szörnyü kripták mint csukódnak
s ötödiziglen fognak ősi átkok.
Vadként buvója lenni vad bozótnak
s hunyt tüzre lelve az avult zsarátot
csiholni: mert fecsérelok valánk
s önnön-szivünkből kifogyott a láng.

Az őszi tájon víziók ügetnek
s feléjük tárja húnyt szemét a vak
s felrémlenek a csöndbezárt süketnek
a mult dalából nagy, forró szavak.
De új zene és új fény nem születnek,
mindent belepnek a mély ködtavak.
Egy árva mécs sem villan már vigáshként,
csak nyughelyére szór a hol viaszfényt.

Ki az, kit szóm idéz ez őszi síkon
s ki átkot, vádat vállal görnyedőn?
Ki az, kit versem most tetemre hívjon,
mert életem hurcolni nincs eröm?

Ki jött sorsunk poklából, hogy lebírjon
ős tölgyeket szilánkká tördelön?
A sík kihalt s nem villan égi jel:
a bús utódnak senkisémet felel.

Zekéje vásott, zord esők kimosták,
lankadt kezében nincs már kelevéz...
Hiába, hetyke tornák elkinozták
s szédül, ha mély szívébe belenéz.
Tar Lőrinc régen megnyerte Piroskát,
gerince görbe, pillája nehéz...
Félholtan áll koporsót silbakolni
s megássa sírját, mint az esti Toldi.

#

TÉL

Hegedüs Nándornak

Kapunkban áll s goromba ökle
a rozzant szárnyakon dobog.
Csikorg a zár, dübörg a deszka,
holnap törik, ha nem ereszt ma,
szűkülnek a komondorok.
Az erdő barna sátra mállik,
koppasztó szél őrzöng fölötte,
a városon üvölt a pánik,
az utca dermedőn alél.

A bádogormos, sárga tornyok
kongón dobolnak, mint az üstök,
csörög a tört cserépfedél.
És varjurajként sűrű füstök
mocskolják a süppedt eget
s a felhők felfalják a kormot.

Az utcapor iramra kél
a felsepert gránit felett:
rongyot, gyürött papírt sodorva
befut a vak sikátorokba
s elhirdeti, hogy itt a tél.
Ijesztő, érdes vijjogással
az alvó népet felkiáltja,
amíg útjába áll a házfal
és szétszakad ezer szilánkra...

Úgy félek este, hogyha hallom,
amint az ablakunk alatt
elvágtat jégcsapos szekéren:
a függönyhöz futok fehéren,
az égen pár felhőcafát
között a hold ing, mint a ballon...
A földön egy vándor szalad,
fejét leszegve, küzdve, fázva,
mintha bűnös nyomát a strázsza
kergetné párolgó lován.
A tél cibálja mostohán:

oly vézna és kabátja hitvány...
Hajszolja zúzos fütykösével,
szemén sötét kezdő az éjjel
s dúlt homlokára sújt az ökle...

A kaput néki most kinyitnám,
de jaj, a tél, a tél beszökne...

*

Kapunkban áll s marasztalom
az ősz, a nyirkosat, kietlent,
alattomos, gyilkos ködét
mely bűvó életem felett leng:
áldott, halálos oltalom!
Ó, télen telt be szörnyü sorsom
megállt a végtelen felettem,
hogy fázó, undok húsba oltson,
testnek szolgáljak, mint cseléd
s tenyérré gombolyítsa szárnyam:
december volt, mikor születtem,
rémült sikollyal vézna számon,
az apám meghalt januárban
és februárban vad lovon,
ezüstsallangos, könnyű szánon
csomós karját letépve rólam
elillant a menyasszonyom.

Gyűrűjét megielettem a hóban...

*

És nincs fogat, mely messze készül,
megfutamodni nem lehet már:
harcolni kell vérig, vitézül
és túrni, hogy a tél, a tél
kertet tarol, erdőt beretvál,
s hitet, szerelmet elvetél.

A tél az orgyilkos gonoszság
s jégkörmü, mord bérencei
kifosztott életem kifosztják.
Sosem volt ily terhes és titkos,
ki sejti, mit visz el és mit hoz,
jaj, mit lehet megmenteni?!
Ki tudja, hogy a néma erdőn
nem mozdul-e a falka már
s egy csontkemény, kigyulladt holdas
téléjszakán leront az ordas,
foga közt villog a halál
csecsszívók húsára leselgön?!

A szél nem súgja senkinek
s némán titkolja a sötétség:
mi lesz, ha falni kezd az Éhség
s világot gyújt meg a Hideg?!
Jaj túrni kell, mert itt a tél,
megfutamodni nem lehet már,
kertet tarol, erdőt beretvái
s hitet, szerelmet elvetél.
Sosem volt ily terhes és titkos:

ki tudja, mit visz el és mit hoz?

— — — — — — — — — —

— — — — — tán én halok meg?

#

KOLDUS

A sorsa súlyosul a görbe hátán,
szeméből unt alázat mérge néz,
száján szeszillat árad és penész,
a nyála nyúlós s barna, mint a kátrány.

A déli napsütésben szörnyü látvány:
az arca tört agyag, az orra réz,
testén a tetvek dús raja tenyész,
vad görcstől fintorog: csúf, mint a sátán.

De alkonyatkor tántorgón továbbáll
s kültelki söntés szennyes asztalánál
merít zibbadt gyönyört az ócska borból

S amig riadt kézzel számlálja pénzét,
sötét sarokba búvik, hogy ne nézzék
s az utcanépet káromolva mormol.

#

FÁRADT, TÉLI NÉPDAL

Marjult lábam vánszorog a hóban,
csalán-ruhám foszladozik rólam.
Agyam szúrós pelyván vetem
s felnyögök, mint vén kutya az ólban.

Senkinek se, magamnak se kellek,
Krisztusom is immel-ámmal ver meg,
irigységem, haragvásom
vihar nélkül oszladozó felleg.

Azt se bánom, hogy a vihar hol jár,
tető alá bújnék, mint a polgár.
Igy se volt jó, úgy se volt jó, —
de jó lenne lenni valahol már.

Kis Komárom, régi Rév-Komárom,
de szép kislány volt is az a három...
Nem bírom már gyalogszerrel
s errefelé más ül a batáron.

Hitetlenség bénasága rámhúllt,
üző kedvem, mint a ló, lesántult,
Redves pelyván döglök én meg,
nem látom én többet a Dunántúlt.

Anyám-szötte lepedőn se fekszem,
Flúgom-varrta inggel sem dicsekszem.

Jaj, de szép volt az a három
s három közzül nem maradt meg egy sem.

Dunaszélben áll egy vízi-malom,
márciusig nem örölnek azon...
Márciusban halok én meg,
egész világ lesz a ravatalom.

#

SZIVEM, FOGYÓ HOLD

telten ragyogtál: úgy se volt jobb
s most sorvadóban, elfogyóban
sovány cikked miért is óvjam?

A végzeted, mely eddig oltott
fakítson, csorbítson, lohasszon...
Nem kell a hold az éjszakában,
vastag, bünpártoló sötét kell
és néked sem kell már az asszony.
Udvar nélkül, szép-halaványan
tánccal és zsoltáros zenéssel
szikrázd ki véred: soha uj dac
lobbani ne uszitsa lángod:

Kutyák csaholnak ha kigyulladsz.

De süss le most, búcsuzkodáskor
babonát-fürtető kutakba,
nyírfák fehér bőrén perozz szét
s lopódz a Nő fölé kutatva.
Már nem siratlak, hogyha játszol
földre-hullott fátylak redőin,
s paplanok fodrán, hajak bodrán
maradék fényed szétzilálod:

feszes, fehér bőrön porozz szét
s züllött templomok réztetőin
gúnyolt vallásként felragyogván
szikrázd ki véred, égi véred.

A holdat, mely az éjszakában
s felhők közt is kíséri Napját:
az ebek mindig megugatják...
Tán véresebbet, szebbet, újat
eszel ki majd az este ékül
s az égre tűzi szent titoknak:
de majd ha minden elsötétül
s a mérhetetlen éjszakában
minden sziporka szerteszéled:
néhányan emlékezni fognak
egy halványképü, régi holdra,
mely üszkösen, fényét kifolyva
a mély, kihamvadtt égbe fulladt.

MÁJUS, TE MÁGUS

Május, te mágus
érintsd varázsvessződ szívemhez
s oldozd ki tarka pátlikáit.
Május, kegyelmes és szerelmes
aranyfürtös, konfetti-lombos,
keríts meg, csiklandozz, bolondozz:
hísz ugy sem kábítsz már sokáig.
Szeretnék szépen élni most
s megunt, fakón látó szememmel
felinni kéket és pirost
s tapogató, öreg kezemmel
bőrét érintni a gyümölcsnek.
Mert én az életet szerettem,
kicsorbultan, keseredetten
szerettem
s szeretnék szépen élni most,
akár a gyermekek s a bölcsek...
A mély, a boldog fübe fekszem
s dúdolván dajkálom magam.

Kinyújtózom és nem vetekszem
s csodálom, hogy a rügy kibuggyan

s a mag izzadva megfogán
s a borzas, töviskes bozót
lógázza a piros bogyót,
a nap hegyek közül kisiklik
s az ezüst országúton
versengnek az arany-biciklik.
A lusta békét szeretem,
a bámész ácsorgást kapukban,
A zengő déli tereken
köszöntöm én az ispilángit
s a faunt a szökőkutakon.
És üvözlöm az esti lámpát,
amint utamra kiviláglik.

Én lásd az életet szerettem,
csalódottan, keseredetten
szerettem
és ápolnám, mint a palántát
s szeretnék szépen élni most.
Május, beléddobom a lelkem,
hogy langyos fürdőben kimosd
és vakítson fiatalon —
s e támolygó, izgága testtel,
mely győzni vágyik tehetetlen

illanj el s díszesen temesd el
hajnalban, a domboldalon,
Május, te május.

#

NEM ÉLNI...

Játékot nézni nincs ma páholy
s mámort csiholni nyoszolya...
Ablakok meleg mosolya
nem villan rám az éjszakából.

Ajaj, de messze minden innen
s de fáraszt, bárha nem megyek:
minthogyha kilométerek
során tonnányit kéne vinnem.

Tagadni vér s idő parancsát,
s nem tenni roskaszt, mint a tett...
Mert nem élni az életet
ezerszer szörnyőbb gályarabság.

Fáraszt szeretni és gyűlölni
s ha félek, húnyni a szemem
s a vért undok sebeimen
századszor újra letörölni.

Kedvemnek mérhetetlen oromként,
hová tikkadtan fel nem ér:
szeretőm melle, a fehér
havasan felmered koronként.

Gyülevész lárma vad magányom
s magamra hágy a sokaság...
Nem értem a nép panaszát
s a nábob kicsét nem kívánom.

Fáraszt a nap, ha idesurran
s ha éjjel zörg a kopasz ág —
s a fegyver gyilkos ravaszát
fáradt megrántani az ujjam.

#

FEKETE SÍP

Annának

Kik messze tőlem együtt énekeltek,
költők, kik együtt, értőknek daloltok,
gondoljatok arra — — — — —
— — — — ki ha kostólja bortok
nem érzi már ízét sem és ha szóltok
nem érti — — —

(Babits)

I.

Hadd fújom el most vézna káka-sípon,
mit más dübörgő orgonán miséz...

Ne csapjon össze százezernyi kéz;
az eget én már többé nem hasítom.

Én nem vagyok pap, keresztes vitéz,
lelkemben isten létét nem gyanítom
és új csodák vallását nem tanítom,
bár testem égő skorpió:csipés,

kigyómarás és bicskák éle törte:
a szenvedés dicsővé nem magasztal
és görbe háttal kúszom, mint a törpe,

kinek magas a boldog, étkes asztal
s akit ha téli éj korbácsa csépel,
benyitna, de a kilincsig nem ér fel.

II.

Ne hallja más, csak ő, ki meztelen
nem dobja rám a szégyen durva leplét
és három éjet sír a vesztemen
Magdolnaként, mikor Krisztust levették...

Bár testem másokért nem szentelem,
kik szenvedésem túrték és nevték...

Értük dögölni dupla gyötream:
söntésben mérrék vérem drága cseppjét.

Magamnak éltem s magamért csatázva
s ha életem megunva elhajítom,
mint őszi fa, mely lombjait lerázza:

véreből lángot semmi szél ne szítson
és ne legyen emlék se méla öröm,
letiprott síromon a fű se nőjön.

III.

Apátlanul kallódom és fiatlan,
a fajtám ágyékomban megrekedt...
A nők nekem nem szülnek gyermeket
és nem lesz többé semmitem miattam.

Mi életemből élet volt, kiadtam:
a szenvedélyt s a bátor tetteket...
Én elvégeztem s elvégeztetett:
jaj annak, aki hozzámjön hivatlan.

Szívemből régen kiszakadt a jóság
s kifüstölt minden szentséget, hitet
a szerelem, kereszténység, zsidóság.

A sors égő erdőkbe kergetett
s az életen, e szikrázó homályon
sötét csillagként villog át halálom.

IV.

Lásd, ez vagyok, tőlem semmit se kaphatsz,
ki életen s halálon meg nem osztoz...

Mély zárka nékem a szűk mikrokozmosz:
én rab vagyok, nem isten és nem Atlasz.

Önnönmagamba zárt a megmaradt dac
s a lelke láncot énekelve hordoz:
mert nincs közöm e lármás csürhe-korhoz
s most menj te is, mert bennem nem maradhatsz.

Bennem sötét van s baglyas réme rebben
sötét reménynek, örült gondolatnak
s gyül a gyűlölség, mint a genny a sebben...

Mert gyilkos víziókat lát a rab
s ha néha enyhet ad a keskeny ablak:
te vagy az égből egy kicsiny darab.

V.

Apád szeretnék lenni... Gondomat
köréd csavarnám, útjaid vigyáznám,

s mint földmives tavasszal, a barázdán
lesném, hogy érik érzés, gondolat

s a hetyke tűz, mely titkosan, paráznán
uszit feszült erebben, hogy lohad,
hűség, alázat, tiszta áldozat
szent enyhességgé, emberré igazván.

Vagy gyóntatód, kinek megvallanád,
hogy éjjel póre rém uszítja rád
a szenvedély gyémántszemü kigyóit.

Vagy orvosod, ki enyhe porokat
old hús pohárban, aggón borogat
s az ágyad szélén virraszt és kigyógyít.

VI.

Lásd, jó szeretnék lenni hős helyett,
nem hősi tornán elbukott kadáver
s minden jóságom szárnyaszegve száll el,
nyomában gúny marad és gyűlölet.

Kezem kulcsolva fogja mellemet,
a két szemem két égő kandeláber,

ódalgva borzong, kire fénye ráver,
kórust fülel és halált emleget.

Ó, jaj neked, ha majd egy éjjelen
szived sikolt, hogy nélkülem megáll
s legyűr a szűz, szerelmes félelem.

Az én szerelmem méreg és halál,
gyilkos fullánkja van forró szavamnak
s aki szeret, reszkessen, mert jaj annak.

VII.

Ó drága, fáradt nyárutolja
a barnuló erdők felett:
áldott, megérett kellemed
öreg gavallér udvarolja.

Fakó, unott, a háta rossz,
szeme nehéz, fogai vásnak,
s a nőnek nem suttog galánsat,
akit a nyár elébe hoz.

A nász mögött les rég a gyász,
asztagban ég el a kalász:
ő túllát minden csalfa mázon ...

S jöhet már dús, késői láz,
elfojtott lángjára vigyáz,
hogy még egyszer fel ne cikkázzon.

VIII.

Ó vágyaim kalitja, lánc, élet
s két porkolábod, az idő s a tér:
ki mindent rögzít és mindent kimér,
lelkem bűvárja értelmedbe mélyed.

Mi életemből élet volt: mivé lett
s ki göggel éli majd tovább, ki ő?
Ki az, kit nem köt gúzsba tér, idő
s éhség, betegség, gyűlölet nem éget?

Ki az, kit nem fűz rabszíjjára emlék
s mesgyék nem osztják útja végtelenjét,
csak megy tovább s eléköszönt a cél?

Én arcra buktam s szűkölök hörögve,
mert ős kolonc szorit a durva rögre:
é béna lörtön, bánat berke: tér!

Idegen halott

PERZSASZÓNYEG

Nyugtasd el tested háborgó tejét,
e kábulat meressze porcelláná,
fogad mutasd meg s térdeid konok,
széttárhatatlan ellenzésre készítsd.
A cél ügyis sorvadtan, megszedetten
apróka bér e megfeszült birokban
és mondd, mi van még? fojtó titka sincs,
lábujjhegyes, halkan szemelt szavas,
éjféli titka sincs e babonának.
Gáncsold el kedvem szertelen dühét
s e megfagyott, e tiltó mozdulatban
maradj magadnak mély misztérium
s nekem szobor, fehér, lebírhatatlan.
Minden csókom rólad gondoljam el
s rólad álmodjam rosszá éjszakáim.
Ha perzsa ifju volnék, tél szakán
kosorru gályám kikötőbe hajtva

most otthon ülnék s füsttől kékködös,
kalászszin udvart árnyasan vetítő
ampolna alján könnyed ujjaim
a sokszinü fonált ábrákba fonnák
és vers helyett buján kigöngyölödve
lopakodnék alád a perzsaszőnyeg.

Te nem tudod, mit mond a méla minta:
piros-kék-sárga, zegzúgos, csavargó...

Te nem tudod, hogy elsikkadt szivek
megalvadt vére festi a pirost

s a Sohasem ellendült messzesége

s az érhetetlen szomszédság: a kék

s az ifju lankadások gondja: sárga...

És minden öltés egy meddön lement nap

és minden szőnyeg egy búcsuzkodás

az évektől s a csipkés kikötőtől,

hol berzenkedve tavaszt sejt a gálya.

Talán, ha perzsa ifju volnék, szőnyeg

maradna meg búcsuzkodó nyomomban

s pihenne rajta békült szenvedélyed

s kinyúlva mondanád: ó, hát mi van még,

hisz megfeszítő, fojtó titka sem volt,

lábujjhegyes, halkán szemelt szavas,

éjféli titka sem e babonának!
És emélkeznél áhitozva rám,
ki ellenkezni, sáncolni uszított —
s iszonyú vággyal elment hevenyén...

Szőnyeg helyett — keresd meg ezt a verset
Könnyes kicsorbulások idején...

#

ÖSVÉNY NEM VEZET MÁSFELÉ

Már ritkaság, hogy bámulom
az éjt, a pillogó egüt,
szederjes út mély távolát,
míg sávja semmivé foly át
határon, vézna konturon.

És most mgállít és megüt
lábam között ezer huzal...
A duzzadt holdból illan a
zsibbadt rejtélyek villanya
s pattogva sül ki mindenütt.

A fényen át a hang fuvall;
ó hol dobog, hol sistereg?
A föld, mit titkok gáza hajt

hallatja tán e ritka zajt
velem, a dermedt ajkuval?

Milyen rét! Ponyvaként lebeg!
lovak patája bársonyos!
A ház, hol kedvesem lakik
felér a tárt holdablakig
s a földig érnek az egeket

Sulyától most nem roskadoz
a porba ágyazott anyag!
Letépvé három méretét
korklátlan éli életét
egy más világ, egy más chaos.

Téged lelkemben hordalak, —
mért érzem mégis most sulyod?
Mert benned, mint a pestis, ég
az olthatatlan testiség
s jaj, áldalak, nem oltalak...

Most is tehozzád indulok...

#

ÚJ FÜVÖN

Uj fünek zsenge kócán
a lomhaság szegével

keresztre vert az álom
és szintelen viasszal
a pillám összefogta
és a fülem befolyta
egyhangu lárma ólma
s iszallag bújt keresztül
öklöm goromba görcsén.
Az atmoszféra terhe
száztonnás görgetegként
dermedten ellapított,
mint sziklatömb a gyíkot,
s hogy élek, én se tudtam ...

S hogy ott tunyán lapultam
füves martján a víznek,
hát arra jött a Kőrös
ficánkoló irammal,
kiváncsian kiloccsant
és végignyalta képem ...

S hogy ott halotti-halvány
ajakkal s ernyedetten
terültem, mint a hulla,
kin lándzsa vert keresztül:
kutyák kerültek arra,
kettő vicsorogva húzott,
a harmadik meg nyúzott
s csalódott vakkanással
loholt el friss szimatra.

S hogy ott kiengedetten,
kivette kényre-kedvre,
hevertem, mint a részeg
háromnapos toron túl:
hát arra jött a nő is
virágos-zöld köténnyel,
körükerült vihogva
s aranypillés papuccsal
a tomporomba rugott —
s csúfondáros dalokkal
továbbtáncolt a nő is.

S hogy este lett s az ég is
leroskadt rám sötéten
és olajos nehézség
terpeszkedett a vizen
és a kutyák neszeltek
palánkos udvarokban
s a nő ledobva fátylát
álomtalan pihent el:
sok szentjánosbogártól
kifényesült a zsombék
és rázilált hajamba
lopódtak s cillagoztak —
s hogy arra jött kevélyen:
világos homlokkal
halottnak hitt az isten.

ÉN LÁTOM ŐT

Hiába fut. Nincs tér, mi eltakarja,
selymek rejtélye több, mint sejtelem.
Nincs titka már, mit meg kell fejtenem
s oldott csodának elvásik hatalma.

Mert én ködön túl s át a gyenge gyolcson
látom fiús csípőit: nyegle vágy
ringatja buzgón és a keble lágy —
s csak nézni kell, hogy kéjtől felsikoltson.

És látom őket felriadva mind:
finom pihéit, nyüzsgő, hetyke vállát:
az ujjam izzó emléket tapint.

Midőn a bálon bő uszálya száll át,
vagy prémbe búj egy téli estelen,
én látom őt csak: talpig meztelen...

#

MÉRT NEM VERTEM BILINCSBE

Én újmisés vagyok. Tág, domború szememben
halálos mániák háborgó láza rémít.
Véremmel vallom én hitem zengő igéit
s mártír máglyájaként nyaldos körül szerelmem.

A vérem engedem e versbe, mint pohárba
s magasra tartom én, a napnak csókra nyujtom.
Mert átömölhetett csatornás, szörnyü multon:
áttetsző, mint húgom első szerelmes álma.

Mért nem fészkelte belém a csókok üszke, mérge,
gonosz rózsát nyitó bőrömnek tiszta síkján?
Fullánkos véremet utolsó lobra szítnám
s legszebb szerelmemet füröszténem e vérbe.

Nem menne el konok, csukott szájjal s keményen,
zúzos szívével és győzelmes, büszke testtel:
ó emlékezne rá, hogy megcsókoltam egyszer
s a nő, ki eldobott, itt sírna, fázna vélem.

#

IDEGEN HALOTT

Ma elfelejtlek én e versben:
holnap felébredsz és nem élsz...
Rádszórom hantjait a szónak,
s a szó dübörgő és nehéz:

elmúltál és nem tudok rólad...

Mint vén pap, ki fakó csömörrel
búcsuztatót mond ismeretlen

halott felett s a hangja zord
az ónos, kongó szürkületben
és álmos fénnyel ég az oltár:
mellemből egy sikoly se tör fel,
nem hintek homlokomra port:

elmúltál, nem tudom, ki voltál...

A szemed láttam fényesen,
amint kigömbölyülve látott
és láttam pislogón, vakon,
árokba esve, mint a részeg...

A vállad láttam kényesen
hóprémes téli estelen
hordozni nyestprémes kabátot
s láttam reszketni meztelen
és lúdbőrözni a napon.

A melledet láttam merésznek,
amint feltornyosult s konok
göggel kínálta fel szerelmed
áttörve szégyenen, ruhán
és láttam szennyes ostromok
múltával fonnyadtan, puhán,
ágyán a bánó gyötrelemnek...

A lábad láttam táncrea kelt
vitorlás, szárnyanőtt gyönyörben
s láttam topogni láncrea vert
kinjában börtönben, gödörben...

A térded láttam domborun
s imádtam őzikés rugalmát
s láttam feltörve, rogyyanón
síkos, hideg templomkövön...
Volt véled ádáz háborum
s pihentem vágyaid nyugalmát,
voltál kikötőm és hajóm,
anyám is voltál, köszönöm...
Voltál jókedvem és unalmam,
voltál vallásom, közönyöm,
Több voltál néha, mint a többi
és több, mint izlett és akartam...
S egyszer, hogy arravitt a csónak,
világos, forró, nyári holdnál
láttalak meztelen fürödni...

— — — — —
S ma már mit sem tudok terólad...
Elmúltál, nem tudom, ki voltál.

#

NEM LEHET...

I.

Csak pár napig gyötörj még... Átkozom
a boldog évet: unt volt és ködös.

A szenvedés lófarkához kötözz
s kacagva hajszolj át a városon...

Ha visszahozni mindent, ránkoson
egy büszke perc, — egy pillanatnyi hit:
mi már lekéstünk, nem lehet, ne hidd.
Hadd meg nekem magános vánkosom...

Hadd meg nekem a szégyent és a gúnyt
s a szenvedésnek fojtó szenvedélyét:
lobbantsd fel újra gögöd, ha kihúnyt.

A nyilaid a mellem ne kiméeljék:
itt van, kitárom s pislogok feléd,
mint eb, ki kéjjel nyaldossa sebét.

II.

Nagy már az ősz... S ha délben nyárutolja
csorgatja szét szirupját: este bánom,
hogy sokszor füstöl már a szó a számon
s a dér az őszi rózsát eltiporja.

Csipkés, finom fázás feléd sodorja
kihült kínok közt vacogó magányom...
Már nem sírok s korbácsod sem kívánom,
már semmitem vagy s a szívem se csorba.

A karomat kinyujtom immel-ámmal:
talán szeretlek, vagy csupán szeszélyem
a régi csók ízét vadássza számmal.

Talán egy szánó pillantás hevében
megyek feléd, talán nincs semmi vágyam:
csak este néha fázom mostanában.

III.

Ó lámpaláng, aranypolyvád ma hintsd rám,
most megnyitom magam: síkos papíron
a férfi hős, örök betűit írom:
gazdag szívemből drága alamizsnám.

Ottkin a hold ma óriás s bolondul
lófrál a szél, mint vad csikó a pusztán.
Itt leng a lassú órainga lustán
s a pillanat, mint a színes szírom, hull...

Itt férfi-himnusz harsan, nagy, kevély,
saszöptű szók: béklyón a szenvedély
s az asszonyért szenvedni itt ma nincs ok.

Zord kéje, kínja elmúlt nyomtalan
s én most az égre rajzolom magam
s vidor, kemény barátokkal koccintok.

A TENGER SÓS ÉS MESSZE VAN

Az útat, mely hozzám vezet, szegény, többé már nem leled meg...
Sovány sorsod kézenfogott és sétáltatva másfelé visz,
sekély ágyában gördül el lassú patakja életednek.

A tenger sós és messze van, patak keblére nem szakadhat...
Vannak folyók, gátak között, sodródj, szegény, torkollj beléjük:
a tenger tán nem szikkad el és nem lesz keserűbb miattad.

Édes vized, szegény, sós lenne tőle, mint a könnyek...
Maradj meg bokros partjaid között, medred homokján:
vannak folyók, s mohón, kitárt mellel elédbe jönnek.

A tenger áll... Világok közt nyújtózik végtelen peremmel,
Mélyében csillagok, csigák, zengő halak, üveg növények.
A csermely áttetsző vize titkával egyesülni nem mer.

Súrolja sima hátadat madárszárnyként a könnyü csónak,
mi gyöngé, gyöngyös sávot ír és elsimul, akár a vágypad,
ha lelked lenge fodrait borzolva, megreszket futólag.

A tenger nagy hajót cipel, benn ritka kincsek, drága búza,
de néha, hogyha roncsoló, halálos szenvedélye gerjed,
felkapja a remek hajót s dacos kedvvel a szírtre zúzza.

Édes vized, szegény, sós lenne tőle, mint a könnyek:
maradj meg biztos partjaid között, medred homokján:
vannak folyók s mohón, kitárt mellel elédbe jönnek.

#

TITOK

I.

Titok marad és meg nem fejtí senki:
szánalmas életem felett mi volt?
Haragvó villám, édes telihold?
Ó, nem tudom, mi volt, de tőle fénylett
e szűk, halálpárás barlang: az élet...
Szívembe fénylett, nem tudom, mi volt.

Tövestől már hiába tépdesem ki
ha szép virág volt: harmadnap kihajt
és harmatát látom remegni rajt'
múlt hajnaloknak s bár nem sejtí senki:
egyszer velem fog megvirradni majd...

Madár ha volt, ki fellegekbe hussan,
nem éri el az égi végtelent...
A szörnyü pályán szárnya szállni gyenge,
rabló a szél és éles, mint a penge...

November van... A télre délre ment
s a fecskékkel jön vissza márciusban.

II.

Mindig utána nézek... Mintha itt
ment volna most el s én rajongva lesném,
hogy lángol át szent csóvaként az estén
s udvar gyanánt hurcolja titkait...
Utána nézek, hogyha lépte zengőn
hal el a kéjesült gránit-kövön,
utánanézek, hogyha szembejön
s utánanézek hosszan, hogyha nem jön...
Itt él az én szememben... Senkisémet lát
messzebbre nálam: látom dőre táncát,
amint vak tébolyától elsodorva,
dicső szerelmünk fátyla hull a porba
s arcába loccsan a szennyes kívánság...
Unt otthonom, az odvas, néma cellát
diszitem néki, párnám felferem...
Mert messze látok... És ő még ma nem lát..

III.

Az asztalon hever revolverem...

IV.

Én nem tudom és meg nem fejtí senki,
szánalmas életemben hogy ki volt ő?
Ha seb, hiába marja vad pokolkő,
virág ha volt, tövét nem téphetem ki...
Ha telihold, az ablakon besüt,
szuvas szívemre csap le, hogyha villám...
Seholsincs már és érzem mindenütt:
kályhámban ő ég, esőben ő hull rám...
Tükörből ő néz gúnnyal vissza rám,
üvegpoháron szájaíze rémlik
Árnyék a dermedt utca házfalán
kutakban éjjel titkos arca fénylik...
És ő a láz, mely lopva, mint a mákony
letünt szerelmeket játszat velem.
Ő a Halál is... Én már néha látom...
Szemébe nézek és megismerem.

#

KÉT TORONY

Sorsunk az ég felé meresztett,
tornyok vagyunk viskók felett
és büszkén hordjuk a keresztet.

Göggel fogadjuk a szelet,
napfényben nem szebb senki nálunk
s a ködből élesen kiválunk.

Arnyékunk együtt hull a porba,
egyforma messze még az ég
és zúg a hangunk összeforrva.

Igy várunk áhitozva rég,
dacolva téllal és szelekkel:
szeretnénk összeérni egyszer ...

Sorsunk nem enged közelébb ...
Kongatjuk az idő mulását,
míg elfogy bennünk a kívánság.

#

AZ UTOLSÓ

Tán téged göngyölget a sorsom
reggelillatu, tiszta gyolcsba
sok fülelde pendelyek után,
miket szaggattam tehetetlen.

Mosolygós hajnali köszöntés,
türelmes esti álmosító,

eltikkadt éjjel friss pohár viz,
borogató csönd te leszel majd.

Lódult tánc közben legyező tán
gyulladt homloknak hamvas ablak,
omló zsalu kánikulában
és télen óvó, könnyü nyestprém.

Villa leszel a tengerparton,
sziklaszurdokban szűk lugas tán.
Babylonban falusi tornác,
vagy kórház a szőlőhegyek közt...

Talán, ha nyári fübe rogyan
testem a kihűlt ifjúsággal:
elhesseled a viperát
s majd néhány nappal tovább élek.

#

UTOLSÓ HULLÁM

Egy virágot tűztem kontyára ügyetlen újjal
és pázsitos hajában eltévedt az újjam
és gyíkként bújkált borzas aransarjújában.

Egy méla hidat építettem tegnap a szeméhez,
— oly kék volt, mintha messze lenne, mint a dombok —
egy elkésett tekintetből egy méla hidat.

Arcára fojtott, ritka szóval kármint kentem,
kis, keskeny orra felszegült s riadva tágult
s villogva csörrent meg fehér fűzére fogsorának.

Anyámról emlékeztem tegnap tépő gondolattal,
— hogy néz utánam, törpebokros dombtetőn áll —
emlékét amulettként akasztottam szép nyakára.

Fedett vállának izgalmas elképzelését,
miben leég irigykedő selyem-zekéje,
borítottam kicsiny vállára büszke prémnek.

Bánatomat, a meghasonlott éjszakázót,
ki múltó órák kongását sürgette ébren,
lefektettem a melle csöndes vánkosára.

Lányságos és rejtelmes, szűk ölében,
hol karjai deltában összefolynak,
fiamat ringattam, ki sohasem lesz.

Érdes salak gyorsröptü lábát, hogy ne törje
s úti tövistől és cseréptől ne riadjon:
a tenyerem volt néki könnyű, sima szandál...

Ily halk s kibékítő vagy most, boldog szerelmem,
mint elfáradt bűnösnek megváltó vezeklés,
mint kivénhedt lovagnak repkényes kolostor...

A vihar elmúlt, csittul már a büszke tenger:
utolsó hullám vagy s erőtlenül gyűrűzve
megcsókolod a partot és a csókban elmúlsz.

Sándornak, testvéremnek

*Életem nem volt a csodáké,
az életek csodája nem volt:
végére-váró türelem volt.*

*Hajnali bűn, csókos roráté,
pappá sosem magasztalt lágyan,
sohase volt rózsafa-ágyam
s a szalmán is szépen szerettem.
Gondok varától ellepetten
hitémet végig megőriztem:
nem én voltam pogány, eretnek,
de mindig messze volt az isten.*

*Száz verbunk zúgott el mellettem,
soha senkinek nem kellettem.*

*Kenyérrel sohasem dobáltak
és követ nem vetettem én sem.*

*Kedvére szájas ostobáknak,
a sorsom vonatját lekéstem.*

*Egy holdat sohasem szántottam,
sosem volt füstölgő kéményem,
kufárokkal és ispánokkal
sosem árultam egy gyékényen.*

Mindig csak magamat bántottam.

*És nem tudom, hogy hol maradt,
amim volt és mint rossz lomot,
pár unt kéz felvett s eldobott . . .*

*(Mert tudtam néhány ősi titkot
a föld s az undok hús alatt
s volt néhány égő ékszerem
s mohón elosztogattam itt-ott.)*

*És nem tudom, hogy véremen,
hol csapnak tort majd az ebek
és vágyaimnak nyoszolyáján
csámcsogva kik fetrengenek
és szüzek méhében maradt*

*erős fiamnak ki az apja,
a palotám vajjon ki lakja
s éjente kit kísértenek,
ifjuságom merész zenéi:*

*jaj, nem tudom, kitől lehet
az életemet visszakérni.*

OSZK

TARTALOM

	Oldal
Spanyol história — — — — —	7
Nagyvárad zátony	
• Prolóógus váradi versek elé — — — — —	25
• Az állomás — — — — —	27
• Egy nap Váradon vagy egyebütt — — — — —	29
• Fekete kert — — — — —	32
• Éjféli zátony — — — — —	34
• Hiába minden — — — — —	34
Tánc	
• Öreg hetéra — — — — —	41
• Énekesnő — — — — —	42
• Tizenhatéves lányon csodálkozom — — — — —	42
• Chanson — — — — —	44
• Tánc — — — — —	46
• Ajándék — — — — —	47
• Esti bánat — — — — —	48
Passio	
• Egyforma reggelek — — — — —	53
• Gyáva Hérosz — — — — —	54
• Ez a tél nem a mi telünk — — — — —	55
• Életemet átfogó vers — — — — —	56
• Ady Endre ébresztése — — — — —	61
• Egyszer, kútfúráskor — — — — —	62
• Arany — — — — —	63
• Tél — — — — —	65

	Oldal
Koldus — — — — —	69
Fáradt, téli népdal — — — — —	70
Szívem, fogyó Hold — — — — —	71
Május, te május — — — — —	73
Nem élni . . . — — — — —	75
Fekete sip — — — — —	76

I d e g e n h a l o t t

Perzsaszőnyeg — — — — —	85
Ösvény nem vezet másfelé — — — — —	87
Új fűvön — — — — —	88
Én látom őt — — — — —	91
Mért nem vertem bilincsbe — — — — —	91
Idegen halott — — — — —	92
Nem lehet . . . — — — — —	94
A tenger sós és messze van — — — — —	97
Titok — — — — —	98
Két torony — — — — —	100
Az utolsó — — — — —	101
Utolsó hullám — — — — —	102

HIBAIGAZÍTÁS

- Az 54. oldal 3-ik sorában vlág helyett világ
Az 59. oldal 3-ik sorában mar ad helyett maradt
A 61. oldal 2-ik sorában életet helyett életét
A 61. oldal 14-ik sorában napkelet helyett napkeleti
A 64. oldal 1-ső sora helyett: hol nem vet örvényű sorsunk
sodra, medre
A 64. oldal negyedik strófájának 1-ső sorában siron helyett
sírom
A 64. oldal 22-ik sorában hol helyett hold
A 67. oldal 3-ik sorában kezdő helyett kendő
A 72. oldal 2-ik sorában fürtető helyett fürdető
A 76. oldal 1-ső sorában mérhetetlen helyett mér-
hetlen
A 87. oldal 13-ik sorában mgállit helyett megállít
A 90. oldal 23-ik sorában cillagoztak helyett csilla-
goztak

